

Kiadóhivatal: Fűssy könyvkereskedése, Fő tér 35 sz., ahol a hirdetések is felvétnének. Telefon 34.

Szerkesztőség: Torda, Vállalkozás-útr 85. sz. Telefon szám: 34.

ARANYOSVIDÉK

A lap szellemi részét illető közlemények hetenként legkésőbb csütörtök délig az ARANYOSVIDÉK SZERKESZTŐSÉGE címmel küldendők. —

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT SZOMBATON.

Előfizetési ára: Egész évre 24 korona. Fél évre 12 korona. Negyed évre 6 korona.

Felolós szerkesztő: DR. BARÓTHY ISTVÁN.

Egyes szám ára: 50 fillér! Kéziratokat vissza nem adunk.

Szabad az utazás a Tiszáig.

A kormányzótanács által igazgatott területen nem kell igazolvány.

A kormányzótanács hivatalos lapjában a „Gazetta Oficială”-ban olvassuk, hogy a szabad közlekedés a kormányzótanács által igazgatott területen — egészen a Tisza folyásáig visszaállított. Az utóbbi hónapokban az utazási igazolványok kiállításáról nagyon sokféle intézkedés jelent meg s egy igazolvány megszerzése valószínűsít kálvária járás volt.

Különösen nehézkes tette az utazási igazolványok kiállítását az a körülmény, hogy a polgári hatóságokon kívül a katonai parancsnokságok látmozására is szükség volt. A kormányzótanács a hadsereg főparancsnoksággal egyetértéssel egészen a Tisza folyásáig az utazást teljesen szabadrá tette. Bárki szabadon utazhat és bárhol szabadon mehet az okkupált területeken. Az eddigi utazási igazolvány helyett egyszerű személyazonossági bizonyítványra van szükség. Ez lehet arcképes igazolvány vagy bármely más okirat, amely az utazó személyazonosságát igazolja.

A Tiszán túl területekre való utazás is nagy mértékben megkönnyebbitett, amennyiben az igazolvány kiállításának a módja sokkal egyszerűbbé vált. A múltban a kormányzótanács és a hadsereg főparancsnokság látmozására volt szükség. Ezután az igazolványt csak az a katonai parancsnokság állítja ki, amelyek az utazni akaró személynek a székhelyén van. Ezt az igazolványt más katonai vagy polgári hatóságnak látmozni nem kell.

Örömmel üdvözljük az új intézkedést, amely a közlekedés, ipari és kereskedelmi élet mozgását jelenti s ki sem számítható gazdasági, ipari és közlekedési előnyöket ígéri a lakosoknak.

Angolok Tordán.

Napok óta járja városzerte a hír, hogy angolok vannak itt. Utánna járva megállapítottuk, hogy tényleg néhány angol menők érkezett Tordára, a kik a tordai nagy gyártelepeket szemlelik meg és a nagyszármási gázműveket tanulmányozzák.

Nem lehetetlen, hogy néhány nap múlva már arról kapunk hírt, hogy egy angol konzorcium megvásárolta a tordai gyárakat és átvette a nagyszármási földgáz-műveket.

Egy ilyen nagy angol vállalkozás nemcsak Erdély fözgázasági és ipari életére, hanem városunk fejlődésére is hatalmas befolyással lenne.

Hadtáp- és a katonailag megszállott területek főparancsnoksága.

5918. sz.

Rendelet.

Mi, a Hadtáp- és katonailag megszállott területek főparancsnoksága a katonai törvénykönyv II-ik tételének 32-ik és 57-ik szakaszok alapján és tekintettel a román állam azon áldozatkészségére, különösen pedig arra, hogy a ruházati és élelmi cikkekkel a külföldről hozható be, a volt állam és az erdélyi új területek lakosságának ezekben való hiányát biztosítja.

Tekintettel arra, hogy a régi királyság által megállapított maximális árak meflozésével és a régi királyságból ezen területek behozott áruk eladásánál illetékelmentes által nagy lézérésekkel adtak el:

• tekintettel arra, hogy a bukaresti ipar és kereskedelmi miniszterium által kibocsátott engedélyk azt mutatják, hogy az elárulásnak Erdélyben kellene történnie és nem a katonailag megszállott körletekben;

• tekintettel arra, hogy egy a régi királyságból mint Erdélyben is ilyenmő áruk hiányzanának és ott is, ahol ilyenek találhatók, nagyon drágák és így a szegény nép részére elfogadhatatlanok,

Rendeljük:

Minden áru, amely a régi államból és Erdélyből nem szabályszerű szállítási igazolvánnyal történik, amelyet az ipar és ker. miniszterium állít ki és amely engedély kímulatja azt, hogy a kibocsátal csak a katonailag megszállott területek és nem Erdélybe szól, elkoboztatik és a pénz az állampénztárba letétbe helyeztetik.

Ezen csoportba tartoznak a következő áruk: textil-árúk, gyarmatárúk, élelmiszerek, szövetek, szövetek, kidogozott és ki nem dolgozott bőr és mindennemű ily áruk kivétel: szén, só, méz, fa, petróleum és benzín — amely árúk a helyi lakosoknak feltétlen szükségesek.

Vonatkozólag az árúknak ezen körletből való kivételére: tilva van mindenféle kivétel a régi államba és Erdélybe; a debreceni központi requiráló bizottság által írt engedély nélkül.

Hogy a helyi lakosság se érezzen hiányt, meg van engedve az árúknak a külföldről való behozatala (Cseh Szlovák ország. stb.) a központi requiráló bizottság engedélyével; Erdélyből pedig szükséges még az erdélyi román kormányzó Tanács által kiállított és teljesen szabályszerű engedélyen kívül a Debreczenben székelő

katonai körlet központi requiráló-bizottsága által kiállított szállítási engedély.

Akik ezen rendeletben foglaltak elten vétének, következő büntetésekben része sülnek:

a) Az áru elkoboztatik és az áru a bizottság által megállapított maximumáraon lesz a hadseregnek kiadva.

b) A vétkesek haditörvénysek elé állítatnak és az a) és c) pontban foglalt büntetésekkel sújtatnak.

c) A vétkesek 2 évig tejedhelő börtönnel és 2000 leig tejedhelő pénzbírsággal vagy mind a kettővel sújtatnak.

Jelen rendelet a kihirdetésből számított 24 óra által lép életbe.

Kiadta debreczenti katonai parancsnokságunk.

Debreczen, 1919 augusztus 22.

Michaescu kormányzó-tábornok.

Ipar és keresk. miniszterium kiküldötte Ipar és keresk. bizottság főnöke

Topiceanu főmérnök

Nr. 43—1919.

„Aranyosvidék” Turda.

Subsánntul seful postului de cenzura Turda Va rug sa dati loc pe pagina I. a foaiei De-Voastră următoarelor dispozitii comandamentului trupelor din Transilvania serviciul de stat major, biroul informatiilor Nr. 6022 asupra corespondentei transmise prin curieri si agenti.

Nimeni nu are voie a purta scrisori necenzurate asupra sa si a le duce dela un loc la altul. Acei cari vor fi gasiti cu asemenea scrisori ne-cenzurate vor fi arestati imediat si grav pedepsiti.

Cand ince scrisorile din cauza urgentei vor trebui dusi prin curieri speciali — atat ai trupelor cat si ai autoritatilor civile — acestia vor fi prevazuti cu bilete de identitate — curierii militari, asa cum sa ordonat, iar cei civili cu bilete de identitate vizate de autoritatile militare, in plus, de un ordin de serviciu, in care sa se precizeze cine e curierul? de cine este trimis si cu ce corespondenta?

Invit pe cei ce ii privese sa iee act despre ceea ceia indicate si sa se conforma intocmai.

Seful postului de cenzura

Ilariu Tulbureanu.

Fürdő árak: 10 drb jegy 40 K 1 „ „ 5 K

A fürdő gőz tusolás és inhalálással kibővítvve van.

A fürdő igazgatósága.

Nr. 43—1919.

„Aranyosvidék” Szerkesztőségének Torda

Alóírott a tordai cenzura állomás főnöke tisztelettel kérem zsevemkedők az önök lapjának I. oldalán az Erdélyi csapatok főhadiszállás tudakozó roddájának (Comandamentul trupelor din Transilvania, serviciul de stat major, biroul informatiilor) 6022 sz. alatti alábbi felsorolt intézkedéseinek helyi adni.

Szökeinek szöke megengedve, hogy cenzurálatlan leveleket magával hordozzon, vagy egyik helyről a másikra vinnie. Azok, akiknél ilyen cenzurálatlan leveleket fogzunk találni, azonnal le lesznek tartóztatva és súlyosan megbüntetve.

Abban az esetben, a mikor a levelek sürgősségek miatt katonai vagy polgárhatalmú futároktól lesznek elküldve, ezek a futárok azonosossági igazolvánnyal lesznek ellátva a katonai futárok úgy, hogy el van rendelve, a civil futárok pedig a katonai hatóságok, vagy valamely állomás helyi által látmozott azonosossági bizonyítvánnyal, amely bevezetőmő hogy ki az illető futár, ki küldi és milyen levelel?

Felkérem az érdekelteket, hogy a közlétekről másolat vétele mellett azokhoz alkalmazkodjanak.

A tordai cenzura állomás főnöke

Ilariu Tulbureanu s. k.

Hadisegély- és nyugdíjigények bejelentése.

Miután az 1919. február hónapban a napilapokban megjelent hadisegély- és nyugdíjigények bejelentésére vonatkozó felhívás csekély figyelemmel részesült, újból közzéíró tétetik, hogy mindazon nyugdíjigogosultak, hadi rokkantak, katonai özvegyek és árúk nemzetiségi küldömségre való tekintet nélkül, akik mind ez ideig még nem jelentkeztek és nagykorúságuk után román kormányzótanács által kormányzott területen bírnak illetőséggel, saját érdekeikben az illetékes községi előjáróságnál mielőbb az alant felsorolt adatokat jelentsek be:

1. A katonai nyugdíjasok:
1. Rang és fizetési fokozat
2. vezetéki- és keresztnevüket
3. a legutóbb élvezet nyugdíját v. fizetést
4. a rendeletet, melynek alapján a segély folyósítva lett
5. szolgálai idő, a tényleges, a csapatüzleti szolgálai ideje, katonai intézetben töltött tanári működés, beszámítható hadiszolgálat
6. illetőség (járás, megye)
7. lakcím (utca, község, kerület, megye)

Ha olvasónk és jól akarunk főzni vegyünk Dr. Szentpéterinő féle **Szakácskönyvet**, amely szakácskönyv tartalmazza az összes zöldségféle és más ételeket, valamint a befőzési dolgokat, ára 10 korona. Kapható Fűssy József könyvkereskedésében.

Gőz- és kád sósfürdő!

Nyitva reggel 6-tól, a gőz este 6-ig, a kádfürdő este 7 óráig.

Nők részére: Hétfőn, Kedden délután, szerdán egész nap, Csütörtökön délután Pénteken délután.
Férfiak részére: Szombaton és vasárnap egész nap, Hétfő, kedd, csütörtök, péntek csak délelőt. A kádfürdő egy nőeknek mint férfiaknak egész nap.

8. a legutóbbára felvett illetmények mely időpontig szólnak és hol vették fel
9. a legközelebbi adóhivatal, melynél az illetményeket fel akarja venni.
A felsorolt adatokért becsületsszavammal felelek.
Kelet. Aláírás.
B) Rokkant legénység:
1. Rang, név
2. Esapattest, melyhez az illető tartozott

3. nyugdíj összege, sebesülési pótjíd, kegydíjammal (részletesen kimutatva)
4. illetőség, (járás, megye)
5. jelenlegi lakcím (utca, község, járás, ország)
6. mely hónapig bezárólag vette fel az illetményeket
7. a legközelebbi adóhivatal, melynél az illetményeket fel akarja venni
8. az érvényes és esetleg az előző fizetési meghagyás feltételeit csatolandó. Minden más okmány, mint pl. orvosi bizonyítvány stb., fölösleges és ezek a rokkant legénységtől el nem vendők.
Megjegyzendő, hogy azon rokkant legénység, melynek egyáltalában nem, vagy lejár fizetési meghagyásai vannak, amennyiben a rokkantság még fenn áll, a 178. sz. rendelet értelmében (mely a hivatalos lap 20. számában jelent meg) előbb újabb felvilágosítást eredmény alapján a nyugdíj összege újól megállapítatik és kiutaltatik.

C) Katonai özvegyek és árva:
1. A férj (anya) neve és rangja
2. Az özvegy keresztneve
3. a férj (anya) csapatneve
4. hol és mikor halt meg (vagy tűnt el) a férj (anya)
5. a nyugdíj mértéke (esetlegesen pótlókkal), kegydíjammal (részletesen felsorolando)
6. az árva(nak) neve, kora, születésének éve, napja, a nevelési illetmények felsorolásával.
7. az illetmények alapjául szolgáló rendelet.
8. illetőség (járás, megye)
9. jelenlegi lakcím (utca, kerület, község, járás, megye)
10. Mely hónapig bezárólag és honnan lettek az addigi illetmények kifizetve
11. a legközelebbi adóhivatal, melynél az illetményeket fel akarja venni.

Aláírás:
Özv. N. N. né szül.
teljes árva(nak) a gyám.

D) Ösztöndíj kifizetésekre nézve csak későbbben történnek intézkedések és pedig az alapítványok felszámolása után. Az átlandó ösztöndíjas helyeket élvezőknek azonban érdekükben van, hogy azokat már most bejelentésük és pedig mindegyik ösztöndíjat külön íven:

1. az ösztöndíj-alapítvány megjelölése
2. az ösztöndíjas helyet élvező vezeték- és keresztnevet
3. rangját
4. a legutóbb élvezett ösztöndíj nagyságát
5. az ösztöndíj alapjául szolgáló okmányt
6. azon hely megjelölését, mely az ösztöndíjat legutóbb kifizette
7. lakcím (bőség, utca, járás, megye)
Kelet. Aláírás.
Az adatok helyességéért az illető személyek felelősek.

Az adatok felül fognak vizsgálati. Azon személyeknek, akik nem bírnak illetőséggel az impérium területén, illetményeket előlég csak az új államok kormányai közötti tárgyalások befejezése után kapják meg.

A községi előjárások az A) B) C) és D) alapján az okmányokat összegyűjtik. A legénységi beadványokat (B) a 6. pontig terjedő adatokat (mely hónapig bezárólag folyósították az illetmények) minden egyes név és az özvegyeknél és árva(nak) a 4. pontig terjedő adatokat (hol és mikor halt meg a férj (anya) hivatalosan igazolják és együttesen a nagyszabeni nyugdíjhivatalhoz (Kempel kaszárnya) minél előbb benyújtják.

A naplapon feltérnek ezen felhívás közélettelére.
Nagyszabon, 1919. június 7.

DOMASNIANU S. K.
vezetőrnagy.

A lakáshivatalból

című eltkörre visszatérve megállapítjuk a következőket:
Az összes iratokat felőlős szerkesztőnk most miután azok illetékes helyről visszakerültek betekintette és megállapította, hogy B. F. ügyében hozott lakbireleti bizottsági határozat végrehajtásánál a lakáshivatal elnöke függesztette fel, hanem a lakáshivatal elnöke csak kérte a rendőrséget, hogy az orvosi bizonyítvány alapján a végrehajtást függeszse fel. A rendőrség e kérelemnek eleget is tett s a kitépeltet fel függesztette, tehát G. ur tévesen írta, hogy a lakáshivatal elnöke a határozatot hatályon kívül helyezte.
Ezzel ezen ügy részünkről befejezést is nyert.

A tisztviselői beszerzési

esoportjának megalkotására vonatkozóan a lépések már megtörténtek. A járásbíró-ság vezetője Moya Pál vezető járásbíró ur az összes hivatalok tisztviselőihez felhívást intézett, hogy f. h. 27. ún szombaton délután jelenjenek meg a főigazbárium nagyteremben értekezletre. Az értekezlet egyedül célja a beszerzési csoport megalkotása.

Felhívjuk az összes tisztviselőket, hogy a saját érdekükben minél számosabban jelenjenek meg s a beszerzési csoportot alakítsák meg.

Ilyen módon a tisztviselők elkerülhetik azt, hogy a nagy drágaság oly súlyosan rehezdedjék rájuk.

Az angol tőke terjeszkedése Erdélyben.

Az angol tőke nemcsak Magyarországon, hanem Erdélyben is elhelyezkedést keres.
Már napok óta híre jár egész Erdélyben, hogy az angolok bányákat, erdőket s ipartelepeket igyekeznek megvásárolni. E válságok — úgy hisszük — ipari és gazdasági életünk egészen újja, mozgalmassába, hatalmasabbá teszik.
A vásárlási tárgyalások egy része már befejezést nyert. Egy nagy angol konzorcium megvette a hunyadi vasbányákat, a marosújvári szódagyárat és a kolozsvári Renner bányárait.
Különböző angol pénzcsoporthok tár-

gyalnak még több erdélyi ipartelep megvétele felé is. Így tárgyalások folynak a tordai és diószentmóni üzemek megvétele iránt is.

Szöllőpásztorok és mezőőrök fegyver ügye.

Eresem én a gazdákat és mindazokat, a kik érdeklődtek az iránt, hogy a szöllőpásztorok és mezőőrök el lesznek-e látva fegyverrel, hogy E tárgyban, személyesen eljartam a prefektus úrnál, a ki megígérte hogy mindent megtesz, hogy a gazdák keresse kedvezően intéztessek el.
F. h. 19. ún a prefektúrán érdeklődtem az eredmény iránt és itt azt a választ kaptam, hogy az ügy ugyan még nincsen teljesen elintézve, de csak néhány nap kérdése, hogy a kedvező elintézés megőjjön. A döntés megérkezése után a prefektusi titkár ur személyesen fog gondoskodni arról, hogy a küldött fegyverek az arra jogosított szöllőpásztoroknak és mezőőröknek kiosztassanak.

Jövő számunkban a végleges eredményt közölni fogom. -y-n-

HIREK

— A táviratok díjának feloldása. A kolozsvári posta és távirdaigazgatóság közli: Polyó h. 21. től kezdődőleg a magántáviratok szódija 16 fillerről 20 fillerre lesz felelve. Nyugta kiállításra kötelező. A nyugta díja 20 fillér. Minimális díj továbbra is 2 korona, illetve sürgős táviratnál 6 korona marad. A különleges táviratok díjai a felmért tarífhoz képesti módosulnak. Az innemeli és délutáni feladásra vonatkozó rendelet továbbra is érvényben marad. Kolozsvár, 1919. szeptember h. 14. ún. pt. fölélyesül.

— A forgalomból kivonatnak. A jelenleg érvényben lévő összes magyar postabélyegek folyó évi szeptember h. végével a demarkációs vonalon belül fekvő területen a postai forgalomból kivonatnak és azok helyébe a román lei-bani értékelzésű bélyegek kerülnek forgalomba. A postahivatalok a magánfeltek birtokában lévő korona, fillér értékelzésű magyar postabélyegeket az illető fél kivánságára szeptember h. végéig román bélyegekre cserélődik. A demarkációs vonalon fekvő területen szeptember 30. a után feladott és korona, fillér értékelzésű magyar postabélyegekkal bementesített küldeményeket a posta bementesüenkelnek fogja tekinteni és a szabályterüen portóval terheli meg.

— Palesztina zsidó kormányzója. Amerikai zsidó újságok írják, hogy az angol hadvezetés a különféle stratégiai pontokon elhelyezett csapatából mintegy 50-60 ezer zsidó katonát vont ki és lasankent szétosztotta őket — a nem zsidó csapatok pótlásaként — egész Palesztinában. Az a körülmény, hogy a keleti fronton nagy zsidó hadsereg van, nagyban előmozdította a zsidó nemzeti állam megvalósulását. Ennek a zsidó hadseregnek magva a zsidó légio volt. A „Manchester Guardian” szerint Palesztina és Mezopotámia közös angol kormányzó kap. A kormányzó minden valószínűség szerint Samuel Herbert, a zsidó nemzetiségű volt angol postügyi miniszter lesz.

— A tordai aut. o. h. irz. hítközség előjárósága tudatja hitelleivel, hogy a pótmaházban az ülőhelyeket 1919. szept. h. 21. ún (vasárnap) reggel 6 órakor árverés után adja bárbe.
Egytal tudomására adja az ülőhely bérletnek, hogy egy-egy ülőhelyen — úgy a férfi, mint a női templomban — csak egy-egy személy foglalhat helyet.
Ezen intézkedés pontos ellenőrzésére a templom gondnok van megbizva, a ki nekem intézkedését minden templomlátogató köteles pontosan betartani. A tordai aut. irz. hítközség Előjárósága.

— A központi vasutiigazgatóság Nagy szabonból kikötözték Kolozsvárra, hol már h. is rendezkedett és működésébe meg kezdete.

— Amire olyan régen várnak a nyugodtak A K. T. elhatározta, hogy a nyugdíszabályok végleges megállapításáig a nyugdíjasoknak a Bányászati-kormány által megállapított magasabb nyugdíjakat fizetik. Az így felkeltetett többit kiadást a magyar kormányban számolják majd el.
— Megszűnnek a központi szeszfőzde. A K. T. legújabb rendeletével meg szűntette a központi szeszfőzdeket. Eszo-rint ezentul mindenki szabadon fázhat pálinkát a rendelkezésben meghatározott módozatok és feltételek szerint.

— Tolvaj eseléd. Szakács Jolán eseléd az unitárius espereslőt több ruhaneműt ellopott, a tárgyak megkerültek, az esperes az eljárás folytatását nem kívánta.
— Polgári fiúiskolai tanulók, kik polgári iskolába felvételiüket óhajtják, jelen-keznek Szabó Miklós igazgatónál Torda, Orbán Balázs-u. 42. előjárósági végét.

— A vesztelés napról-napra terjed az ebek és a macskák között. Úgy látszik semmit sem használ az ebzáról. Ismét több egyén került be vesztet macska marásából kifolyóan a tordai közkörhözbe — Kérjük az illetékes hatóságok kezelje a kérdést a lehető legelőnyös módon és ha kell a legmagasabb büntetések kiszabásával szorítsa rá az eb és macska tartó lakósokat a zárlat szigorú betartására.

— Felülzár-tás. Dr. Popescu György a vas-és éntémunkások aug. 24. ki mu- latságán 20 koronát fizettet felül.

— Jótékonyk. Horváth József eszma- rda a hararteren elhalt és 9 évvel ezelő- árva gyermekét hagyott hátra. Csak Ká- roly eszmadia tásrúlati elnöke kezdemé- nyezésére a család gyors felengedezésére a eszmadia tásrúlat tagjai egy nagyobb összeget gyűjtöttek össze, melyt a családhoz eljuttatták. A jótékony tett omag- gát dicséret A következők adoztak:

- Id. Porzolt Balázs, Ternei László, Ravai Sándor, Sárkány Albert 100-100 kor. Szabo Jozsef a Ferencé, Porzolt Károly, Sárpatasi Lajos, Fodor István 50-50 kor. Szakács Gyuláné, Sós Jozsef- né, Szabó József, Király Ferenc, Vajna Gábor 40-40 K. Csetri Ferenc, Nagy Béla, 30-30 kor. Kis Lajos, Babos J. Zselné, Szabai József, Fehér Gábor, Z. Kovács János, Szász Sándor, Turzai J. Zselné, Istvándi Sándor, Istvándi István, Farkas Pál, Hutyka Mózes, Kovács Sándor, Lida Sándor, Bodozi Márton, Víz- nyai Dénes, Simon Dező, Bokor István, Hutyka István, Esek Lajos, Brásnyai Lajos, Csutak Károly, Ravai Péter, Farkas Miklós, Csiki Miklós, M. T. Zsigmond, Ravai Miklós, Józsa István, 20-20 kor. Z. Farkas Jánosné, Emődi Jánosné, Váci Ferenc, Matyás József, Kiss Gábor, id. Nosztrai Lajos, id. Fazakas János, Birtal- nai Lajos, ifj. Nagy Pál, Maroci Ferenc, Czepl Miklós, Izáki Károlyné Oránus, Lovas Miklós, Debreceni Márton, id. Kovács Sándor, Ternei József, Ferkes Gábor, Halász József, Zilah Sámuel, Tóth József, Lengyel György, ifj. Babos Ferenc, id. Varga István, ifj. Varga István, Simon Sámuel, Moldvai Ferenc, Asztalos János, Orbán Sándor, Lovas Albert, Lengyel József, Nagy Miklós, Erdei Sándor, ifj. B. lint Károly, Molnar János, Nagy Mihály, Czepl Imre, Kelemen Sándor 10-10 K. Nemes Ferenc, Lépidi Miklós 5-5 kor.

Óra javítás szakszerűen, T. a. l. inga és IFJ. BAJUSZ GYÖRGY órásnál
gyorsan és zsebórák ál-
pontosan landórákárton
Torda, Egyházfalva-u. 19

— Uticák tisztartása érdekében kérjük a főmérnök urat, sziveskedjék intézkedni, hogy az utkaparók legalább a főbb utcákat rendszeren takarítsák és a port gyűjtők össze, mert ez közegésszügyi szempontból rendkívül fontos dolog.

— A postáért. Szeptember tizahatodikával megkezdődik a csehszlovákiai és német ausztriai való levél forgalom. A cenzúra hivatal készületlensége miatt egyelőre csak román, magyar és német levelezésre szorítkozik. Feladása kerülne egyszerű és ajánlott levelek, levelezőlapok, áruminták és üzleti papírok utánvételezés kizárásával. Levelező lap díja 10 ban, levél díja 20 gramig 25 bani azonban 25 gramonként 15 bani stb.

— Ökörpás. A tordai rendőrség f. hó 13-án Tordán elfogott egy Mihásán Alexandru nevű mezőőri lakost, aki aznap éjjel Mezőmehesről Léb Herkő tulajdonát képező és az erdőben legelő ökrét elhajtott. Muzsikás Dénes és nejevel együtt Tordán a város végén szállott meg és be ment egy háza, odahívatott egy mésszárost és az ökröt eladta 1400 koronáért. A mésszáros nem vághatta le, mert a rendőrség a dolgot meglátta és az újrást bevezette az összes szereplők ellen. Az ökr egyelőre őrizetbe lett véve, míg tulajdonosa jelentkezik.

— Fűrészfőzőkben elvesztett Jancsó Béláné tordai lakosnak 2 drb. arany gyűrűje az izraelita hitközség fűrészfőzőjében. A nyomozás folyamataba tetétt.

— Lopás. Özv. Soós Mihálynéétől Kálközsárván utcában ismeretlen tettes 1500 koronát elloptott. A tolvaj alkalimaj beaurant. A nyomozás be lett vezetve.

— Tánmulatság a Bánágyfűrű vendéglőben. Kózhivátna még egy utolsó tánmulatság lesz rendezve a bánágyfűrű vendéglőbe f. hó 21-én vasárnap este 8 óratól hajnal 2 óráig.

KÖZGAZDASÁG

A Tordaaranyos vármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos közlöményei.

Rovatvezető: **Török Bálint**

— Az idej burgonya termésről.

Megkezdődött a burgonya termés kiértékelése megyszerve. A bő terméshez reménykedőknek a termés eredménye csalódást okozott, mert a termés gyenge közepes mennyiségű. A rendellenes időjárás a burgonya is megérezte. A gumók közepesen fejlettek. A kiszáradással járó költések, napzámberők oly nagyok, hogy azok a burgonya árval nem állanak arányban. A részes miveltére kiadott burgonya ez természetesen nem vonatkozik, mert annál a bér arányban áll a termés eredményével.

A burgonya rothadásáról sok oldalról jötték jelentések. A rothadás egy a peronospora felől családja tartozó alacsonyragu gomba (Phytophthora infestans) idejé elő. A betegséget „burgonyavész” néven ismeretes az frodalomban. A betegség abban nyilvánul, hogy nyár derekán a levelzet elszárad és olykor a burgonya is elrohad. E gomba a burgonya összes zöld részein és gumóin is tetészik. A rendszert jel, aug-ban a leveleken előbb sárga aztán megmaruló foltok keletkeznek, amelyek megszaradnak és meg is feketednek. A levél alsó lapján (mint a peronosporánál is) a foltok szélen fehér penésztű mint egy szegély látszik. Ezek

a parányi penész virágok a gomba szaporító szervei, amelyek a szellő továbbviszi, az eső a talajba mossza. A harmat vagy esőcseppek csírázva rögtön szivókat bocsátlanak a megtámadott növényi részbe és elfidézük annak megbetegedését. A megtámadott gumó héja barnulni kezd, bemélyed, husa pedig befelé megfagy és megmarul.

Hogyan védekezünk a rothadás ellen?

A védekezésnél meg előt kell tartani a betegség terjedését elősegítő körülményeket és ehez képest elvett direkt és indirekt intézkedéseket a következők módokon: 1. Új vidéken hol jul. aug-ban sok a csapadék, vagy harmat képződés, gyakoribb a taj. Lehetőleg parat, homokos helyre vessük így vidéken a burgonyát, 2. Bő istálló, főként marhatrágya — magas nitrogén tartalma folytan elősegíti a bajt. 3. Beteg gumót csak megelőző takarmányzatassuk fel. 4. Beteg levél és szárazcsékot ne takarítsuk el, hanem szét szórjuk, 5. Beteg gumót ne hagyjunk a földön, azt megfertőzt. 6. Csak egészséges gumót ültessünk, beteg gumóval a bajt is elhárított, mert a gomba a burgonyában telek ki. 7. A kiszáradók ne sértsük meg a gumót, mert a sértést részen bocsátja be legközelebb a gomba szivókat. 8. A vetőforgót új osztjuk be, hogy egyazon helye kétszer egymásután ne kerüljön burgonya. 9. A sorok az utalokozól irányban legyenek és elég szélesek, hogy a szél szabadon járhasa és száríthassa. 10. Telen át válogassuk gyakran ki a rothadó gumókat. 11. Utessük ellenelőt fajtákat, amelyek: magyar kincs magnum bonum. Legérkezőbbek a hőpelyi, rozsa és kili krumpli. Direkt védekezésül máz a 2-3%-os rézoldattal való permetezés. Egy kg. old. 10-12 liter vízbe szórjuk. A permetezés ép úgy hajlandó végre mint a peronospora ellen a szőlőn. Az egyesület keretesei telepben kora róza burgonyát termesz. Az idej teljesen ép, hibátlan. Egészséges fajtákat vetetnünk míg a készlet tart, 100 kg. ként 100 k-érre vásárolhatnak a tagok.

A méhészeti tanfolyamról és egyesületről.

Előző számbanban hird adunk tisztelt méhésztársainknak egy méhészeti tanfolyam rendezéséről, mely október 5-én venné kezdetét. E tanfolyam, melynek előadója Gál Imre a székelyudvarhelyi méhészeti kerület felnevelője volna, három hétre van tervezve. Előadásaiiban ismeretli fogja a méhtenyésztéssel járó összes munkálattal szabási elvűvészt, a méhek betegségei elleni védekezést.

Egyesületünk titkári hivatalába már egy néhányan bejelentették e tanfolyamra való részvételüket, de a eöl előlése érdekében ismeretlen felkérjük tisztelt méhésztársainkat, kik eddig részvételüket nem jelezték, hogy a délelőtti órákban titkári hivatalunkban (Vallászsabadság tér 31. sz. 1. em.) ezen igényüket minél többen bejelenteni sziveskedjenek.

Az alakiandó méhészkörbe, mely a vármegyeiokbeli méhészek érdekeit lesz hivatalba képviselni, már több méhésztárs jelentette be egyesületünknek belépési szándékát. Kérjük t. méhésztársainkat, hogy a méhészkörbe való belépési szándékukat mielőbb és minél tömegesebben jelezték be. Nem szabad egy méhésznek sem kimaradnia a körből, mert céljait csak úgy érthetik el, ha édekökkel védelméről egyesülnek.

Tudjuk befizetés. Tisztelettel felkérjük mindazon tagtársainkat, akik f. évi tagdíjaikat ezeitig nem fizették be, sürgősen sziveskedjenek azt az egyesületi titkári hivatalhoz befizetni, Főter 31. sz.

Weress Ferenc állatorvos, állategészségügyi felügyelő házának emeletén, (a Vallás gyógyterem mellett). Egyestületünk esküjében az esetben tud hivatalosnak megjelölt működését kifejezti, ha a tagok a vállalt kötelezettségüknek pontosan eleget tesznek. — Rendés tagdíj egy évr 8 K. Egszszamindekorra szőlo alapítvány díja 100 K.

— Gyümölcsfacsemetek kaphatók. Értésítjük tisztelt Gazdátársainkat, hogy Fischer és Társai cégőnl nagyobb mennyiségű fiatal, ültetésre alkalmas, gyümölcsfa csemetét foglaltunk le tagjaink részére. Felhívjuk mindazon Gazdátársaink figyelmét, kik csemete szükségletüket még nem szerették be, hogy titkári hivatalunkban (a délelőtti órákban) ezen igényüket bejelenteni sziveskedjenek. A gyümölcsfa csemetek közül a következő fajok állanak rendelkezésre: Alma, körte, szilva, cseresznye, meggy, barack, dió és mindezek különféle fajtái. A csemetek ökt. elején lesznek szállítva, kérjük tehát gazdátársainkat, hogy szükségletüket október 1-ig jelezték be. Fischer cég Nagyveny 10 K. ért adja a csemeték darabonként. Nagyban való beszerzés és együttes szállítás esetén Tordán is tudok 10 K-ért adni a csemeték. Minthogy a csemete nevelés ilyen horribilis árak mellett sem fizetődik ki a cég felhagy a gyümölcsfa csemete neveléssel és konyhakerti magvak termelésére tér át. Felhívjuk gazda körünket és t. tagtársainkat, hogy a telepítéshez és pótláshoz szükséges csemete felelőseket és mennyiségét mielőbb sziveskedjenek bejelenteni.

— Elműi iskolai privát tanítványokat elvállal és magántanulók előkészít: Vég h. Ida ökt. tanító Jósika M. u. 115 szám.

Nagymennyiségű alma, körte és burgonya kapható a Gázdasági Egyesület részén telepen. Érkezhet a titkári hivatalba Vallászsabadság tér 31. l. emelet. — Dohánykiosztás. A múlt héten történt meg a mezőgazdák részére a dohánykiosztás. Torda v. ösében a gazdasági felügyelőség, az egyes járdásokban a járási szolgabirokhoz utján. Az idej előhány kitalalás 95 ezer darab volt a tavalyi 450 ezerrel szemben.

— Gyümölcs szedés. Elérkezett a gyümölcs szedés ideje. Hegyközségeinkben javában folyik az alma szűret. A szilvát a tavaszi közt fagyok teljesen elpusztította. A körte és alma a csapadék után időkára deára sem fejlődött ki teljesen, mivel június júliusban a hófok alacsony és napfény alig volt, a fa nem dolgozhatta föl a nyers tápanyagokat. Az utóbbi napok melege gyorsan érlelte a gyümölcsöt. Föltűnően sok közűk az idén a ferges. Mielőtt gyümölcsünket elvitt beraktározni, kell szellőztetni kig ter 3-1. emelet. — Igyekezzünk egyforma állandó hőmérsékletűre tenni. Minden nyílást elzárva kényszerű ki pincéinket, vagy ha ezt elmulasztottuk beraktározás után is elvégeztetjük.

— Tizedes mérleg és egy kis üzleti mérleg megvételre kerestük. Ajánlatot kérünk a titkári hivatalba.

— Kiadó 25 k. hold birtok a tordai határon. A tordai 2951 sz. 1jk. Boór Fonaléle tagban kiadó a „Pételek” dűlőben 25 hold 1498 01 ingatlan, mely áll:

45-69 hrsz. réz XIX. Péterlak — hold 400 01-01. 4570 hrsz. patak XIX Péterlak — hold 248 01. 4571 hrsz. patak XIX Péterlak 1 hold 500 01. 4572 hrsz. legelő XIX Péterlak 7 100 01-01. 4570 hrsz. szántó XIX Péterlak 17 250 01. Kut van a tagon hatásra alkalmas.

Ajánlatokat Rohay László Nagyveny „Hanga” központ címre küldendők.

Kiadó FÜSSY JÓZSEF
Uj üzlet!

Ez uton is szives tudomására hozom a t. városi és vidéki közönségek, hogy egy újonnan berendezett

Divat-, kézmű- és rövid-áru üzletet nyitottam

Tordán Főter 35 szám alatt (cuhrásza mellett) — Raktáron tartok előrangru ruha és costum szöveteket, flanelt, barchet, creton, vaskon, zefi és más finom mosó és rövid árúkat. — Szives támogatást kér

Tisztelettel
Szentkirályi József.

Divat- és más árúban újdonások folyton érkeznek.

„Közönség köre”

Köszönet.
Mindazoknak, kik megboldogult kedves gyermekünk végzettségének részvétel, ezáltal bánatunkban sziveskedtek, fogadják ezuton is halás köszönetünket.

Salamon István és családja.

— Értésítés.
Tudomására hozom a tisztelt városi és vidéki közönségek, hogy Tordán, Egyháza-utca 19. sz. alatt

Ifj Bajusz György
örökölt mívelt

nyitottam. Elvállal mindenemű órák és gramofonok javítását, órajavitásokat egy évi felkészítéssel vállalkoz. — Vasutasoknak 10% árkedvezmény.

— A rovat alatt közlőttekkel felolgozást nem vállal a Szerkesztőség.

VÁROSI MOZI

Heti műsor:

Szeptember 20—21-én szombaton este 8-tól vasárnap délután 5-től és este 8-tól: **A 9-ik parancsolat** 6 felv. nagyszabású dráma.
Szeptember 23—25-én (Kedden és Csütörtökön) este 8-tól: **Röttszakkallu herceg** 1 előjáték 4 felv. kalendár játék. Főszereplők: Blause Loránt és Leon Ambroz.

Szeptember 27—28-án szombaton este 8-tól, vasárnap d. u. 5-től és este 8-tól: **Az utolsó futam** 4 felv. nagyszabású dráma. Főszereplő Mária Oroska.

Az igazgatóság jövő heti előadásra 2 kifutó drámat a Tituszakalli herceg és az Utolsó futam című grandiózus filmdonaszatokkal tűzte ki. Négy felvonás az esilögő kerében a legkiválóbb színészek alakítják a darab művi drámai szerepét.

Eladó modern ebédlő berendezés, mely áll kredenc, pohárszek, asztal, 6 széköl. Értekezhetni Torda, Jósika Miklos-utca 78. sz. a 2-4-g.

Az Arany Sas-szálloda teljes berendezésű eladó. Átvétel ökt. 15 én Ar. Janos utca végén a Cementgyári palota közelében kisebb telek adható. Szabados Győző kereskedelmi ügynöksége.

Eladó egy beton alapon, téglafalal és esztréppel fedett ház, mely áll 2 szoba 1 konyha, villany és gáz felszereléssel, egy esztrály beton pincés és faskamara, 1919. november 1-én birtokba vehető Zepnéz utca 41 sz. (Bodor Akos-villa mellett a sarokban)

I waggon legkiválóbb minőségű öntött eke, acél eke, kovacsolt eke és Sack típusu acél eke, vastaligával és tartalékkéssel érkeztet. Asonkiváló szállásajzó, triór, tengeri moroszló, 2 tagu borona, 3 késes saecskavagó stb. kapható:
az Ipari, Mezőgazdasági és Kereskedelmi r.-t.-nál
(Főter 28. em. „Othton” kávéház felett.)

Kellemes ízű asztali bor
100 liter ötleténel K 850. Kisebb mennyiségben 9 K-ért kapható:
az Ipari, Mezőgazdasági és Kereskedelmi r.-t.-nál
(Főter 28. em. Othton kávéház felett.)

GOTHE DEZSŐ

SZERELÉSI VÁLLALATA

VALLÁSSZABADSÁG-TÉR 44.

TELEFON: 82.

KÉSZIT: jutányosan, gyorsan a legjobb kivitelben

FÖLDGÁZ, VIZVEZETÉK, VIL-LANY, FÜRDŐ ÉS CSATORNA, GŐZFŰTÉS STB. BERENDEZÉSEK.

Ferenczi Jenő

cipészülete Torda, Fötér

Elvállal minden e szakmába vágó rendeléseket. Jó minőségű sárga és fekete cipőkrém, valamint cipőfűzőt kapható

Pontos kiszolgálás!

Gimnáziumi,

polgári iskolai használt tankönyveket vesz Füssy József könyvkereskedése.

Lengyel Samu

okleveles mérnök.

vállalati irodája

Torda, Vallásszabadság-tér 26 sz.

Elvállal mindenmü beton, vasbeton munkát. Gazdasági, esztétai, bérházak tervezését és építését. Földmérést, parcelázást és szakértező vizlecsapolásokat.

Friss francia divatlapok újra érkeztek, valamint francia napilapok naponta kaphatók Füssy J. könyvkereskedésében.

CSIZMADIA SEGÉDEK KERESTETNEK!

Női eszima alja munkáért 60 koronától magasabb fizetéssel. Ertekezhetni:

Késmárki Albertnél

Vármeyei Takarékpénztár helyisége Torda.

Ugyanott tanoncok felvételeknek

Kitűnő hegedű és gordonhurok érkeztek Füssy J. könyvkereskedésében.

Cimbalom órákat adok. Utastálat a kiadóhivatal ad.

Keresek megvételre egy vagy két ló után való kivágott oldalú szekeret. Ertekezhetni Füssy J. könyvkereskedésében.

Szobafestést, mázolás a legujabb mintákkal dacára a nagy munkás drágaságának és anyagáremelkedésnek: úgy helyben mint vidéken jutányosan vállal: Freund Zsigmond szobafestő és mázólo Torda, Jósika Miklós u. 21.

Keresek a gazdaság minden ágazatában teljes jártassággal bíró ispánt. Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Gyárilag átformal, vas-sal, fest és tisztít,

Velour, Posztó, Tagál, Szalma, és mindenféle női férfi és gyermek kalapokat jutányosan ában és a legujabb divai szerint.

Legdivatosabb Modell női Velour és Pilz kalapok nagy raktára.

JOHN NÖVEK TORDA, Fötér 43.

LUKA GYULA

kereskedelmi ügynöksége.

Torda, Deak-Ferenc-tér 8 sz.

Elvállal: ingatlanok (föld ház stb.) adas-vételének, börtönetnek: ingó (gépek, butorok, stb.) adasvételének közzvetítésére vonatkozó megbízásokat; valamint anyagok áruickek beszerzésére és mindenmü kereskedelmi ügyre vonatkozó egyéb megbízásokat is. Megbízáásokat gyorsan, lekiismeretes pontossággal és titoktartás mellett fogantatás.

Eladó: Háza k.: Jósika M. utcában 1 házastelep, 2 lakóházak, 4-5 szoba, 2-1 konyha, kamra, nagy istálló, 1 hold kert, (földgáz, víz, villany). Ugyanott 4 szoba, konyha, stb. sarokpajta, üzlet helyiségek alkalmás, jókora utcaán: 4 szoba, konyha, kamra, nagy terek, (földgáz, víz, villany). Szőlők: Felsőősbán 2 hold, cirka 5000 ló két éves iskolázott szőlő ötványvnyal. F. redőben 3/4 hold gyümölcsös, sok termő fákkal.

Eladó egy jókarban levő „Singer”-féle varrógép. Egy új szalon garnitúra (1 asztala, 1 kis dívány, 2 fotel, 4 puff). „Unrat”-féle gőz csepegtető garnitúra (elevátor nélkül) jó vállalatokkal együtt.

Keresetek: Kisebb fűszer üzlet keresé-mával, Tordán vagy környékén (érteleme vagy megvételre). Vizesmentes ponyva 2x8 m. nagyságban, káposzta (szelid) rezes mag nagyobb mennyiségben megvételre, teveheny üzletáras kitűnő jövedelmező ipar vállalatához 40-50.00 korona tökével.

Megrendelhető: Kitűnő minőségű kenzsalag öltöny árban, Aradi „Neumann” féle élesítő háló állandó leszállításra, kitűnő minőségű valódi kétszer főzött lenolaj kence (fűnizs).

Eladó.

Torda városban, Br. Jósika Miklós-utca 4 számú házastelep, Jókai Mór utca 41 sz. alatti belső házastelep 1. éy szept. 15 én beköltözhető, 3 szoba, konyha és mellékepiletekkel. Iparos részére nagyon alkalmas. Hámo, kocsik, fedéres ülések. Ertekezhetni lehet a délelőtti órákban Jósika utca 4 sz. alatt.

Automobil fuvarozási és szállítási vállalat

elvállal mindenmü autót és gumijavitásokat, gyorsan és pontosan Gépeket eladóra állandóan raktáron tartok.

Mellocher Jozsef

autó garázs tulajdonos Torda Jósika-u. 6.

Öngyújtók, kovakövök, üveg, öngyújtó szinorok kaphatók Füssy J. könyvkereskedésében Tordán.

Hary & Szarka cég Torda, Fötér 41. sz.

Tudatja, hogy megérkeztek a legujabb őszi- és téli-ujdonságok, szövetekbe, selymek, flanellek, parketok, paplan glottok, vásznak, dug választékban.

Szolid és szabott árak!

Keresek bórba egy 200-300 hold területű földet, esetleg kisebbtel is kaszáló és szántó egyemre. Ajánlatot kérek Horda-Andor György címre Középparterd Torda-Ar-megye.

A lakosság összeírása.

A Főispán ur 4160-919. sz. rendeletével előrende, hogy minden háztulajdonos, vagy bérlő, illetve családító köteles az erre a célra nyomatott és a onárdíj és vagyonny viszonyaitól szülő Összeírásit lapot saját kezével kitöltetni, azt aláírni és azt a városi Tanács-hozza a kiadóhivatalban sürgősen a folyó évi október 10 ig betorjeszteni.

Az összeírásit lapok Füssy József kereskedőnél darabonként 40 fillérért kaphatók.

Felhívom, emőlfogva az összes családított, hogy az összeírásit lapokat az itt időre G. havi elzárás és 4000 kor. büntetés terhe alá adják be.

Torda város Tanácsától.

Torda, 1919 szept. 16.

OSZTIÁN,
polgármester h.

1-2 iskolás leány ízr. uti családán teljes ellátást kaphat. Cím a kiadóban.

Elveszett vasárnapi a szekérről a Tordahasadókba menet alkalmával Dézsi Zsolt első gimnázistának az 6si feloltója. A megtalálóra Jósika M. utca 62 szám a. illó jutalmat kap.

Szép főzökemencia eladó.

Ertekezhetni Rikos u. 4 sz.

Ausländer Á. kalapgyára Torda,

Kossuth-tér 3. szám.

Gyári és állandóan raktáron tart minden igényre megfelelő férfi, női-és gyermekkalapokat. Átformal férfi, női-és gyermekkalapokat 20 koronától 28 koronáig. A nálam slakított kalapok ingyen díszítettnek fel.

Polgári iskolai magánvizsgálatokra előkészít és zongora órákat vállal okl. polg. is. tanárón Jósika M.-ut 80 sz.

Eladó házastelek. A kiskun-utca 7-9 sz. házak tekekkel együtt azonnal eladó. Ertekezni Jeger utca 5 sz.

Szakácsnét és szobalányt keresek kisebb háztartásra október 1-től. Cím a kiadóhivatalba.

Vaskereskedők figyelmébe!

Szeptember hó közepén nagyobb mennyiségű vasdrúri érvény, u. m. sódrny és böcskör saeg, horganyzott vedrek, fűrészes reszelők, lakatok, szereszkák, csasalások, husvágógépek, oszalók stb. Viszonteladónak árendegémény!

Aszlányi és Baumann

Gyulafehérvár.

Keresetekik azonnala 2 szoba konyhából álló jobb lakás. Figyelembe vevetne egy nagyobb lakásból átengedett két szoba, konyha is. Ertesitést a lap kiadóhivatalába keretik.

Elemi és polgáriszkolai magántanulók tanítását vállallom. Kászónny Punguez Agnes okl. tanítóé. 1, Csillag-u. 7.

Értesítés.

Ez uton is szives tudomásra hozom a t. városi és vidéki közönytégnek, hogy a mai nap

Villany-, viz-, földgáz- és szerezési műhelyt rendeztem be
és elvállalom a férfi munkák fontosságát, gyorsan és juttatásban, valamint bármilyen mechinikai munkában a mi e szakmába vig javítását és újakat is. Laskócs Torda, Kossuth-u. 2 szám alatt. Készítve tudni is kinyírók. A t. közönség partitogását és rendelkezését kéni üsületéssel

Ifj. Kriszt János
szerező vállalkozó.